

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

اطلاعات دوره		
اطلاعات مدرس / مدرسین نام مدرس / مدرسین همکار: - رتبه علمی: رشته تحصیلی پست الکترونیک اساتید همکار: محل کار: تلفن تماس:	اطلاعات مسئول درس نام مسئول درس: دکتر سامان صابر رتبه علمی: استادیار رشته تحصیلی: پرستاری محل کار: دانشکده پرستاری مامایی تلفن تماس: ۸۸۶۵۵۳۶۶ - داخلی ۲۴۰ پست الکترونیک: samansaber16@gmail.com	اطلاعات مربوط به درس گروه آموزشی ارائه دهنده: مدیریت و روان پرستاری نام درس: مداخلات روانپرستاری خانواده نوع و تعداد واحد: یک و نیم واحد نظری پیش نیاز / هم نیاز: اصول مشاوره در روانپرستاری، اختلالات روانی بزرگسالان رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد روان پرستاری محل برگزاری دوره: دانشکده پرستاری مامایی روز و ساعت کلاس: سه شنبه ساعت ۱۳-۱۵
تاریخ آخرین ویرایش: ۱۴۰۴/۰۷/۱		
شرح درس: این درس به تبیین مفاهیم، رویکردها و اصول روان پرستاری خانواده محور پرداخته و دانشجویان را با چارچوب های نظری و بالینی مرتبط با ارزیابی، تشخیص، مداخله و توانمندسازی خانواده های درگیر مشکلات و اختلالات روانی آشنا می سازد. در این درس، دانشجو توانایی استفاده از مدل ها و ابزارهای ارزیابی خانواده (نظیر CFAM ، CFIM، ژنوگرام و ایکومپ) را کسب کرده و قادر خواهد بود بر اساس تشخیص های پرستاری، مداخلات پرستاری خانواده محور را طراحی، اجرا و ارزشیابی نماید. تأکید این درس بر تقویت نگرش سیستمی، مهارت های بالینی و شایستگی های حرفه ای پرستار در ارائه مراقبت روان پرستاری خانواده محور در سطوح پیشگیری، درمان و بازتوانی است.		

شناسه سند
تاریخ تصویب

طرح درس روزانه

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

شماره جلسه	هدف کلی	هدف اختصاصی	پیامد مورد انتظار (هدف رفتاری)	حیطه و سطح اهداف رفتاری			رویکرد آموزشی ^۱	روش یاددهی ^۲	روش یادگیری ^۳	ابزار آموزشی	روش ارزشیابی ^۴	مدرس / مدرسین	درصد نمره
				دانش	نگرش	مهارت							
اول	تاریخچه خانواده درمانی، مفاهیم و بنیادهای تشکیل خانواده و نقش ها، وظایف و کارکرد خانواده، خصوصیات خانواده سالم و	دانشجو بتواند تاریخچه و مفاهیم خانواده درمانی را تبیین کرده، نقش ها، وظایف و کارکردهای خانواده را تحلیل نماید و ویژگی های خانواده سالم و مراحل چرخه زندگی خانواده را توضیح دهد.	۱. سه رویداد مهم در تاریخچه خانواده درمانی را نام ببرد. ۲. دو ویژگی کلیدی خانواده سالم را توضیح دهد. ۳. در یک مثال بالینی نقش ها و وظایف اعضای خانواده و مرحله چرخه زندگی را تشخیص دهد.	*	*		حضور	سخنرانی، بحث در گروه کوچک، یادگیری مبتنی بر حل مسأله	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	تخته، کامپیوتر، مانیتور	سوال و جواب	دکتر صابر	۵ درصد

^۱ رویکرد مجازی یا حضوری (جهت رویکرد مجازی موافقت مدیر گروه و شورای آموزشی پیوست شود)

^۲ روش های یاددهی-یادگیری مرتبط مجازی مانند کلاس آنلاین همزمان، کلاس آنلاین غیر هم زمان، کلاس وارونه، روش های شبیه سازی، بازی وارسازی و فروم های گفت و گو و و روش های یاددهی-یادگیری مانند سخنرانی، بحث

در گروه کوچک، بازی وارسازی، پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر حل مسأله، یادگیری مبتنی بر سناریو، یادگیری مبتنی بر ارائه پروژه و

^۳ حضور فعال، مشاهده فعالیت، انجام فعالیت، برگزاری کنفرانس، شرکت در راند، شرکت در ژورنال کلاب

^۴ روش ارزشیابی تکوینی به شیوه سوال و جواب، حضور فعال و و ارزشیابی تراکمی هم می تواند روش ارزشیابی همتا، ازمون کتبی و ...

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

مهارت های سالم زیستن در خانواده و چرخه زندگی خانواده												
دوم	اهداف رواندرمانی و مشاوره خانواده	دانشجو بتواند اهداف اصلی روان درمانی و مشاوره خانواده را توضیح داده و تفاوت آن ها را در موقعیت های بالینی تشخیص دهد.	۱. سه هدف اساسی روان درمانی خانواده را نام ببرد. ۲. تفاوت دو رویکرد «مشاوره» و «روان درمانی خانواده» را با ذکر مثال بیان کند.	*	*	حضور	سخنرانی، بحث در گروه کوچک، یادگیری مبتنی بر حل مسأله	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	تخته، کامپیوتر، مانیتور	سوال و جواب	دکتر صابر	۵ درصد
سوم	نظرات و رویکردهای خانواده درمانی متمم کننده الگوی زمینه ای رفتاری، ارتباطی،	دانشجو بتواند رویکردهای اصلی خانواده درمانی را تحلیل کرده و کاربرد هر رویکرد را در موقعیت های بالینی توضیح دهد.	۱. حداقل سه تفاوت بین رویکرد رفتاری و ارتباطی خانواده درمانی را بیان کند. ۲. یک نمونه مداخله در چارچوب خانواده درمانی سیستمی یا اعتقادی را طراحی نماید.	*	*	حضور	سخنرانی، بحث در گروه کوچک، یادگیری مبتنی بر حل مسأله	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	تخته، کامپیوتر، مانیتور	سوال و جواب	دکتر صابر	۵ درصد

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

چهارم	اصول و رویکردهای زوج درمانی	دانشجو بتواند اصول زوج درمانی و رویکردهای رایج آن را توضیح داده و در یک سناریوی بالینی به کار گیرد.	۱. دو اصل کلیدی زوج درمانی را نام ببرد. ۲. یک سناریوی کوتاه زوجی را تحلیل و نوع مداخله پیشنهادی را توضیح دهد.	*	*	*	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	سخنرانی، بحث در گروه کوچک، یادگیری مبتنی بر حل مسأله	تخته، کامپیوتر، مانیتور	سوال و جواب	دکتر صابر	۵ درصد
پنجم	مراحل روان درمانی خانواده	دانشجو بتواند مراحل مختلف روان درمانی خانواده را تشریح کرده و فعالیت های پرستاری متناسب با هر مرحله را توضیح دهد.	۱. چهار مرحله اصلی روان درمانی خانواده را بازگو نماید. ۲. برای یک مرحله خاص (مثلاً شروع درمان)، دو اقدام پرستاری مناسب را معرفی کند.	*	*	*	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	سخنرانی، بحث در گروه کوچک، یادگیری مبتنی بر حل مسأله	تخته، کامپیوتر، مانیتور	سوال و جواب	دکتر صابر	۱۰ درصد

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

ششم	اصول مشاوره قبل از ازدواج	دانشجو بتواند اصول و محتوای اصلی مشاوره قبل از ازدواج را شرح داده و مداخلات پرستاری مناسب را پیشنهاد کند.	۱. سه محور مهم در مشاوره قبل از ازدواج را توضیح دهد. ۲. یک نمونه سناریوی مشاوره قبل از ازدواج را تحلیل نماید.	*	*	*	حضوری	سخنرانی، بحث در گروه، کوچک، یادگیری مبتنی بر حل مسأله	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	تخته، کامپیوتر، مانیتور	سوال و جواب	دکتر صابر	۱۰ درصد
هفتم	تنش و بحران های مختلف تکاملی، انتقالی و موقعیتی در خانواده	دانشجو بتواند انواع بحران های خانواده را شناسایی کرده و مداخلات پرستاری متناسب با هر نوع بحران را توضیح دهد.	۱. تفاوت بحران تکاملی و موقعیتی را با مثال توضیح دهد. ۲. برای یک خانواده فرضی در بحران انتقالی، سه مداخله پرستاری پیشنهاد کند.	*	*	*	حضوری	سخنرانی، بحث در گروه، کوچک، یادگیری مبتنی بر حل مسأله	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	تخته، کامپیوتر، مانیتور	سوال و جواب	دکتر صابر	۱۰ درصد
هشتم	خشونت های خانوادگی	دانشجو بتواند انواع خشونت های خانوادگی را شناسایی کرده و مداخلات پرستاری در سطوح پیشگیری را ارائه دهد.	۱. دو نوع خشونت خانوادگی (جسمی، روانی، جنسی، اقتصادی) را نام ببرد. ۲. دو مداخله پرستاری	*	*	*	حضوری	سخنرانی، بحث در گروه، کوچک، یادگیری مبتنی بر حل مسأله	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	تخته، کامپیوتر، مانیتور	سوال و جواب	دکتر صابر	۱۰ درصد

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

										پیشگیرانه برای کاهش خشونت را معرفی کند.			
نهم	مشاوره جمعی در خانواده	دانشجو بتواند اصول و روش های مشاوره جمعی در خانواده را شرح داده و نقش پرستار را در این فرآیند تحلیل کند.	۱. سه اصل مشاوره گروهی خانواده را توضیح دهد. ۲. نقش پرستار را در تسهیل جلسات مشاوره جمعی بیان کند.	*	*		حضور	سخنرانی، بحث در گروه کوچک، یادگیری مبتنی بر حل مسأله	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	تخته، کامپیوتر، مانیتور	سوال و جواب	دکتر صابر	۱۰ درصد
دهم	مداخلات روانپرستار ی در خانواده دارای بیمار مبتلا به اختلال روانی	دانشجو بتواند نقش پرستار را در حمایت و توانمندسازی خانواده های دارای بیمار روانی تبیین کند.	۱. سه نیاز اساسی خانواده های دارای بیمار روانی را نام ببرد. ۲. یک برنامه آموزشی کوتاه برای خانواده بیمار طراحی کند.	*	*	*	حضور	یادگیری مبتنی بر ارائه پروژه	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	تخته، کامپیوتر، مانیتور	سوال و جواب	دکتر صابر	۱۰ درصد
یازده	خانواده با تمرکز بر بیماری های خانواده	دانشجو بتواند تأثیر بیماری های جسمی بر عملکرد خانواده را تحلیل کرده و مداخلات پرستاری	۱. دو تغییر عمده در نقش های خانواده در مواجهه با بیماری جسمی را توضیح دهد.	*	*	*	حضور	یادگیری مبتنی بر ارائه پروژه	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	تخته، کامپیوتر، مانیتور	سوال و جواب	دکتر صابر	۱۰ درصد

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

										۲. دو مداخله پرستاری برای ارتقای سازگاری خانواده معرفی کند.	خانواده محور را پیشنهاد دهد.		
۱۰ درصد	دکتر صابر	سوال و جواب	تخته، کامپیوتر، مانیتور	حضور فعال، برگزاری کنفرانس	یادگیری مبتنی بر ارائه پروژه	حضور	*	*	*	۱. سه نوع آسیب اجتماعی شایع در خانواده ها را نام ببرد. ۲. دو اقدام پرستاری برای توان بخشی خانواده در منزل بیان کند.	دانشجو بتواند انواع آسیب های اجتماعی مؤثر بر خانواده را شناسایی کرده و مداخلات پرستاری در توان بخشی و مراقبت در منزل را ارائه دهد.	خانواده دچار آسیب اجتماعی و توان بخشی خانواده و مراقبت در منزل	دوازده

انتظارات از دانشجو/ قوانین دوره:

غیبت بیش از ۴/۱۶ دوره منجر به حذف دوره می شود.
کسب نمره کل دوره ۱۰/۲۰ جهت گذراندن دوره در سطح کارشناسی الزامی است.
در صورت عدم گذراندن پیش نیاز درس؛ انتخاب درس کان لم یکن و درس حذف خواهد شد.
حضور در آزمون پایانی دوره طبق تقویم آموزشی دانشکده، الزامی است.
تلاش برای کسب دانش، حفظ و ارتقا انگیزه های تحصیلی (پیش خوانی، مرجع خوانی، برنامه ریزی، خودارزیابی، هدف گزینی، ادغام گری دانسته ها، یادداشت برداری، گوش دادن فعال) مشارکت فعال در فعالیت های یادگیری کلاس (پرسش و پاسخ ها، بحث ها، فعالیت های گروهی و غیره) در زمان حضور در کلاس رعایت پوشش حرفه ای الزامی است.

شناسه سند تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره درس های نظری و عملی

رعایت نظم (ورود و خروج به موقع، عدم اتلاف زمان کلاس، رعایت سکوت، رعایت زمان و سرعت عمل در فعالیت های کلاسی، حضور مستمر در کلاس، ارایه به موقع تکالیف، بی صدا نمودن تلفن همراه در کلاس، عدم مشغولیت با تلفن همراه در کلاس مانند مکالمه یا بازدید پیام ها)

عدم ضبط صوتی و یا تصویری کلاس درس

رعایت ادب و احترام (گفتمان مودبانه، رعایت حق تقدم برای صحبت، پرهیز از مشاجره و الفاظ نامناسب، عدم مصرف مواد غذایی در کلاس)

رعایت صداقت (پرهیز از تقلب در امتحانات، صداقت در تکمیل و ارایه تکالیف، پرهیز از جعل تکالیف، صداقت در گفتار)

رعایت وظیفه شناسی (درست انجام دادن و پاسخ گو بودن برای امور محوله و وظایف)

نقش حمایت گری (کمک به همتایان برای یادگیری یا انجام امور محوله)

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

روش ارزشیابی		
روش ارزشیابی	شیوه اجرا یا ابزار ارزشیابی	سهم روش در نمره نهایی دانشجو
تشخیصی	پیش آزمون کتبی کوتاه، پرسش شفاهی، کاربرد تشخیصی	۲۰ درصد
تکوینی ^۵	پرسش و پاسخ کلاسی، ارائه گروهی، سناریو و ایفای نقش، مشاهده عملکرد بالینی	۳۰ درصد
تراکمی ^۶	امتحان کتبی پایان ترم، آزمون عملی (OSCE)، پروژه پایانی، ارزشیابی کارآموزی	۵۰ درصد

^۵ روش ارزشیابی تکوینی به شیوه سوال و جواب، ایجاد فرصت تمرین رگ گیری

^۶ ارزشیابی تراکمی هم می تواند روش ارزشیابی همتا یا تحویل کارپوشه، لاگ بوک و آزمون کتبی

منابع درس (آخرین ویرایش)

الف) منابع درس مورد استفاده توسط مدرس / مدرسین

منابع فارسی

1. صداقت، زهرا؛ و همکاران. مداخلات خانواده درمانی در پرستاری سلامت روان. تهران: انتشارات اندیشه رفیع؛ ۱۴۰۰.
2. کجباف، محمدباقر؛ خواجه موحدی، علی. خانواده درمانی: نظریه ها و فنون. تهران: نشر دانژه؛ ۱۳۹۷.

منابع انگلیسی

1. Kaakinen, Joanna Rowe; Coehlo, Deborah; Steele, Rose M.; Robinson, Arlene. Family Health Care Nursing: Theory, Practice, and Research. 7th edition. F.A. Davis Company; 2021.
2. Goldenberg, Irene; Stanton, Mark; Goldenberg, Herbert Family Therapy: An Overview. 9th edition. Cengage Learning; 2017.

ب) منابع پیشنهادی برای مطالعه دانشجو

ج) سایت های علمی

د) مجلات علمی فارسی و لاتین